



Ellingsrud skole

HANDLINGSPLAN FOR ET TRYGT, GODT OG INKLUDERENDE MILJØ

ELLINGSRUD SKOLE

AUGUST 2022

1. Mål for skolemiljøet

1.1 Overordnet mål

Skolens visjon:

På Ellingsrud skole skal hver skoledag og hver undervisningsøkt bidra til god læring som gir den enkelte elev mulighet til å lykkes med sin framtid

For å oppnå dette må eleven oppleve et trygt, godt og læringsfremmende skolemiljø.

1.2 Styrende dokumenter

- Opplæringsloven m. forskrifter
- Barnekonvensjonen – FNs konvensjon om barnets rettigheter
 - Art. 3: Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn
 - Art. 12: Barnets rett til å bli hørt
- Forvaltningsloven

1.3 Konkrete mål

- Elevene melder om høy grad av trivsel på Ellingsrud skole
- Ingen elever opplever ukentlig mobbing
- Elevene og foreldrene opplever at skolen avdekker og håndterer mobbing og krenkende atferd raskt og effektivt.

2. Felles forståelse av mobbing og krenkende adferd

Ellingsrud skole definerer mobbing slik:

"Mobbing av barn og unge er handlinger fra voksne og/eller barn og unge som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning" (Lund, Helgeland, Kovac, Nome, Cameron & Godfredsen, 2015, s. 45)

Ellingsrud skoles definisjon på krenkende adferd:

Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Krenkende adferd er uavhengig av intensjonen bak.

Eksempler på krenkende atferd:

- Uønsket fysisk kontakt
- Utskjelling
- Negativt kroppsspråk
- Blikk eller utestenging
- Negative ytringer om kjønn, utseende, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller funksjonshemninger

Elevers opplevelse - § 9A-2

Skolen skal ikke bagatellisere det om en elev melder om krenkelser eller mobbing. Det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om elevens skolemiljø er godt nok. Ingen elever skal måtte grue seg for å gå på skolen på grunn av skolemiljøet.

Grunnet ubalanse i makt- og styrkeforhold mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.

Å bagatellisere det barn og unge har opplevd eller ikke anerkjenne barn og unges opplevelse, kan i seg selv være en krenkelse.

Særskilt sårbare elever:

Noen elever har en særlig høy risiko for å utsettes for krenkelser. Gjennom rettspraksis er det understreket at skolen har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med en særskilt sårbarhet.

Slik sårbarhet kan være knyttet til for eksempel:

- elevens religion
- seksuelle orientering og/eller kjønnsuttrykk
- funksjonsevne
- atferdsvansker eller sosio-emosjonelle vansker
- forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon.
- At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar.

Skolens forebyggende arbeid

Plan over skolens forebyggende arbeid

Sikre felles forståelse om hva som må utløse varsling

Skolen skal sikre felles forståelse om varslingsplikten gjennom fellesmøter med alle ansatte:

- Fast gjennomgang av handlingsplanen på planleggingsdag i august
- Skolens arbeids med psykososialt miljø er jevnlig et tema på fellestid

Skolen jobber etter to hovedstrategier:

1. Atferdsregulering - omsorgsfull kontroll

"Atferdsregulering handler om virkemidler for å legge til rette for ønsket atferd og forebygge og redusere uønsket atferd."(Eriksen og lyng, fagbokforlaget, 2018, s.23)

Autorativ lederstil

Autorativ lederstil " er et viktig prinsipp for adferdsregulering i litteraturen om klasseledelse og helhetlig arbeid med læringsmiljøet Det utgjør også et kjerneelement blant anbefalingene i litteraturen om mobbeforebyggende intervensjoner, i tillegg til nulltoleranse for mobbing og krenkelser og det å ha oversikt og oppsyn med elever i timer og friminutter" (Eriksen og lyng, fagbokforlaget, 2018, s.23)

Kvalitet på undervisningen og god klasseledelse

Felles mal for klasseledelse

Tydlig regi og struktur på innhold og form i undervisningen.

- Markering av oppstart
- Gjennomgang av læringsmål og plan for timen
- Variasjon mellom arbeidsformer
- Korte økter
- Avslutning av timen med oppsummering og plan for videre arbeid med temaene.

Tydlig regi og struktur på den sosiale samhandlings situasjonen

- Læreren markerer at han/hun "tar" plass og styrer klasseoffentligheten
- Felles hilsen
- Venter til alle følger med

- Samler fokus i alle plenumsøktene og i overgangene mellom økter
- Positiv forsterkning, anerkjennelse og støtte
- Gi konkrete og positive tilbakemelding på atferd og faglig mestring

Effektiv korrigering

- Ikke ignorere eller konstatere, men aktivt korrigerer ved å handle ved hjelp av virkemidler som, stoppe undervisningen helt, sende et "skarpt" blikk, gi uttalte instruksjoner, flytte elever fra hverandre, til varsel om anmerkning, ringe hjem.

"Hvis man opplever at mange av elevene mangler vanlig regel- og atferdskompetanse, krever det en spesifisering, innlæring og trening av regler – og stram, "tett på" og enhetlig regulering fra lærerens side." (Eriksen og Lyng, fagbokforlaget, 2018, s.23)

Intensiv regulering av elevatferd

- Praktisk atferdstrening
- Hyppig og tette på korrigering og sanksjonering
- Begrensning i omfanget av elevstyrte arbeidsformer

Tilstrekkelig og profesjonell inspeksjon i friminutt

Dette er et tiltak som er bevist at er et av de mest effektive tiltakene for å sikre et trygt og godt skolemiljø.

Det skal være minimum tre lærere ute i korte friminutt og 4 lærere x to perioder i storefri. Alle voksne bruker rosa vest og har tildelt område for inspeksjon.

De som har inspeksjon, skal:

- Observere og involvere seg
- Være tilgjengelig
- Aktivt ta kontakt med elever
- Benytte anledningen til å bygge relasjon ovenfor alle elever som tilhører skolen.

2. Relasjonsarbeid – tett på

Relasjonsbygging

Det å se eleven handler om å være oppmerksom på elevenes behov, relasjoner og følelser. Som voksen må man være respektfull, og ikke snakke ned elevene. Man må forstå elevenes forskjellige utgangspunkt og forutsetninger, og man må gi de mulighet til å dele ting de oppfatter som utfordrende, og å gjøre det enkelt for elevene å be om hjelp om de behøver det.

Vellykket relasjonsbygging består av følgende kjerneprinsipper:

- Positivt elevsyn - *de voksnes holdninger til elevene er preget av respekt, interesse og vilje til å skape gode relasjoner.*
- Forsterke det positive framfor det negative
- Å gi relasjonsarbeid en prioritet - *sette av tid til å snakke med og bli kjent med elevene*
- De ansatte tar ansvar for relasjonen gjennom:
 - Å være tilgjengelig
 - Stille seg til disposisjon
 - Ta kontakt med elevene der de er
 - Formelle og uformelle samtaler
 - Logg
 - Utviklingssamtale
 - Elevsamtaler
 - Godt skole – hjem samarbeid

Gode relasjoner til elevene er en forutsetning for åpen og tillitsfull kommunikasjon, der elevene tør å melde fra om egne og medelevers opplevelse av skole- og klassemiljøet.

Støtte fra ledelsen og oppfølging av relasjonsarbeidet.

"Ved skoler der lærerne snakker mest om betydningen av å være "tett på" elevene, er skoleledelsen også opptatt av å være "tett på" lærerne. Felles regler og standarder, elevsyn, fokus på relasjonsarbeid overfor elevene og miljørettede og sosialpedagogiske temaer tas direkte opp med lærerne, ikke bare i fellestid og personalmøter, men i samtaler på team og med enkeltlærere." (s.49, elevenes psykososiale miljø, Eriksen og Lyng, fagbokforlaget, 2018)

Ledelsen er tilgjengelig for råd, støtte og veiledning. Vi hjelper til når lærerne ber om det, enten ved direkte involvering eller bidrar til å finne løsninger. Vi forventer å bli orientert om alle hendelser, store og små.

Gode arenaer for lærersamarbeid og informasjonsdeling

Lærersamarbeid for å sikre og følge opp elevenes utvikling foregår på teamtid to morgener per uke. Skolens møteplan for fellestid er planlagt og utarbeidet med utgangspunkt i strategisk plan for elevenes læring og utvikling.

"Skolens mandat i skolemiljøarbeidet er ikke begrenset til å forebygge, og håndtere utfordringer, men omfatter også krav til å skape et positivt miljø som fremmer elevenes læring og trivsel." (s.55 elevenes psykososiale miljø, Eriksen og Lyng, fagbokforlaget, 2018)

Inkluderende fellesskap

- Gode tilbud for elevene i storefri
- Vi har utstyr for bordtennis, basketball, og fotball
- Turneringer og klassekonkurranser
- Kantine
- Bibliotek

Plan for klasse- og trinnaktiviteter

- Aktivitetskvelder både i regi av skolen og FAU/Klassekontakt
- Skolen arrangerer aktivitetskveld for 8. trinn med besøk av 7. trinn tidlig i november.
- Foresatte på 7. trinn inviteres da til kaffe og kaker med skolens ledelse.
- Skolen arrangerer årlig skoleball for 10. trinn
- Felles vinteraktivitetsdag til Oslo Vinterpark.
- Skolen arrangerer årlig på hvert trinn turer med og uten overnattinger.

Hvordan skaffer skolen seg kjennskap til skolemiljøet

Skolens innhenting av informasjon

Overføringsmøter med avgiverskolene

Skolen har ett tett samarbeid med avgiverskolene etter oppsatt plan, med fastsatte møter for å sikre informasjonsflyt.

All relevant informasjon om mobbesaker og andre forhold som har innvirket på læringsmiljøet til enkeltelever eller grupper av elever skal formidles til ungdomsskolen i samarbeid med foresatte.

Elevsamtaler/Oppstartsamtaler

Elevens opplevelse av klasse- og skolemiljø skal alltid være tema på samtalene mellom kontaktlærer og elev.

SalTo samarbeidet – Sammen lager vi et trygt Oslo

Skolen deltar aktivt i tverretatlige fora i regi av bydelen og nærmiljøet. Her deles informasjon som er relevant for å ha god kunnskap om ulike ytre faktorer som påvirker skolemiljøet for enkeltelever og/eller hele skolen.

Skole/ hjem samarbeid

På de halvårlige utviklingssamtalene med elev og foresatte skal kontaktlærer alltid innhente informasjon om elev og foresattes opplevelse av trivsel, trygghet og godt læringsmiljø.

Foreldreundersøkelsen skal gjennomføres om våren med påfølgende analyse.

Elevundersøkelsen

Gjennomføres i november i 1. termin på alle trinn.

Oppfølging av elevundersøkelsen

- Ledelsen foretar første analyse og produserer rapporter på skole-, trinn- og klassenivå.
- Resultater skal legges fram for teamledere i møte med ledelsen.
- Resultater skal analyseres på trinnteam.
- Tall som avdekker mobbing og mistrivsel skal følges opp på klassenivå gjennom spesifikke elevsamtaler og interne undersøkelser, questback.

Interne spørreundersøkelser

Utarbeides og gjennomføres på grunnlag av elevundersøkelsen (se pkt.4.4)

Medvirkning

- Elevundersøkelsen tas opp klassevis. Klassen foreslår og velger tiltak. De jobber med sine utvalgte områder.
- Elevrådet gjennomgår elevundersøkelsen og interne questback som inneholder oppfølgingsspørsmål. Elevrådet fremmer forslag til tiltak fra klassene.
- FAU informeres om resultater fra elevundersøkelsen og involveres i skolens samarbeid fra tverrfaglige møter.
- FAU og skolen samarbeider tett om Natteravning for elevenes miljø på kveldstid og avholder informasjonsmøter om nærmiljøet ved SaLTo og politiet.
- Skolemiljøutvalgets medvirkning er hjemlet i Opplæringsloven § 11-1a fjerde ledd: *" Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a."*
- Skolemiljøutvalget, SMU, samarbeider om og sikrer at skolen har skriftlige planer for det psykososiale skolemiljøet og at disse blir fulgt opp i praksis. SMU kan be om tiltak for å bedre forhold ved skolen.
- Rektor legger frem elevundersøkelsen og interne questback for SMU.

Skolens evaluering av skolemiljøet

Elevundersøkelsen

Skolen evaluerer skolemiljøet etter gjennomført elevundersøkelse hver høst. Arbeidet starter i plangruppa, deretter på team og følges så opp på klassenivå av kontaktlærere i tett samarbeid med involverte faglærere.

Sosialpedagogiske møter

Sosialpedagogiske møter gjennomføres ukentlig med ledelsen, rådgiver og miljøterapeut.

Gjennomgang av alle klasser med søkelys på elevenes sosiale utvikling, trivsel og fravær. Enkelt saker blir referatført med tiltak og ansvarlig for gjennomføring og arkivert.

Skolens aktivitetsplikt

Skolens aktivitetsplikt er hjemlet i Opplæringsloven § 9A-4:

«(1) Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

(2) Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

(3) Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

(4) Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

(5) Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.



Skjerpet aktivitetsplikt

§ 9 A-5 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev:

«Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.»

9

Håndheving av aktivitetsplikten

På Ellingsrud skole innebærer aktivitetsplikten:

I undervisningssituasjoner

- Alltid ha et årvåkent blikk for hva som foregår i klasserommet
- Være tydelig på forventinger til språkbruk og følge opp dette i praksis

Når du har inspeksjon

- Være en aktiv observatør som snakker med elevene og oppsøker gruppeansamlinger av elever
- Snakke med elever som virker sosialt utenfor og utilpass
- Gripe inn i alle hendelser av voldelig karakter, også lekeslåssing
- Reagere på krenkende språkbruk

I korridorer og ute

Alle ansatte plikter å reagere og handle ved uønsket, krenkende atferd utført av elever eller voksne. Voksne modellerer ved å hilse, ta kontakt og bry seg.

I samtaler med elever og foresatte

Du skal alltid ha elevens trivsel og oppfatning av læringsmiljø som tema i utviklingssamtalene. Hvis det kommer fram informasjon om at det foregår mobbing, krenkende atferd eller er mistrivsel blant elever skal det alltid meldes videre i henhold til varslingsplikten.

Hvordan varsle ledelsen

Ledelsen skal varsles muntlig og skriftlig.

Varslet skal inneholde:

- Hva er observert?
- Hvem er involvert?
- Hva har den ansatte gjort i saken?

Rutine for oppfølging av varslet sak

Rutine for oppfølging av varslede saker om elevenes skolehverdag		
Saksgang / tidspunkt	Aktivitet / handling	Ansvarlig
-	Skolen mottar informasjon av elev eller foresatt om at en elev opplever utrygghet på skolen, eller en ansatt som ser, hører eller får mistanke om krenkende ord eller handlinger.	Den som mottar informasjonen
Umiddelbart	Hvis det er mulig, skal den ansatte gripe inn eller bryte den krenkende atferden.	Den som observerer
Umiddelbart	Mottaker av informasjonen tar kontakt med kontaktlærer og varsler ledelsen. Rapport/logg av hendelsen må dokumenteres skriftlig og leveres på kontoret for arkivering	Den som observerer
	Undersøkellesfasen	
Forløpende	Kontaktlærer og ledelsen blir enige om hvordan saken skal undersøkes og behandles. Klargjør ansvarsfordeling	Kontaktlærer/ledelsen
Fortløpende og senest dagen etter	<ul style="list-style-type: none"> • Se egen veileder på Tavla – gjennomføring av elevsamtale under psykososialt miljø og 9A • Innhente elevstemmen – til den ene, men også alle involverte elever som er påvirket av situasjonen. • Alle som er berørte skal få uttale seg, viktig å presisere at dette handler ikke om rett og galt, men å få det hele bildet for å sette inn riktig tiltak. • Barnets perspektiv skal stå i fokus, og informasjonen skal innhentes på en åpen og reflektert måte, slik at alle siden blir belyst. • Eleven skal få tilbud om å ha med seg en de føler seg trygg på til samtalen. I noen tilfeller må det vurderes om foresatte skal være til stede ved første samtale. • Alle samtaler må dokumenteres skriftlig i elevmappen på sikker sone. Dette gjøres etter samtalen og ikke underveis. Egen mal ligger på web-sak (standardtekst, x-notat) 	<p>Den voksne som elevene har tillit til</p> <p>Tillitspersonen(e) bør også være de som følger opp med tanke på tiltakene som iverksettes er virksomme eller ikke.</p>

	<p>Tips til innhold i samtalen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klargjøring og kartlegging av situasjonen <ul style="list-style-type: none"> ○ Fakta om situasjonen/hendelsen ○ Bakgrunnen for krenkelsen ○ Hva i omgivelsene påvirker elevens opplevelse av å ha det trygt og godt? • Lytt til eleven, hver undrende og støttende • Gi informasjon om hva som vil skje videre • Avtale relevante tiltak og oppfølging 	
<p>Fortløpende</p> <p>Samme dag som samtale med elevene gjennomføres.</p>	<p>Kontakte foresatte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informer om hva som har skjedd. • Forsikre om at skolen tar fatt på problemet. • Informere om at aktivitetsplikten har blitt utløst, og at skolen vil gå igjennom rutinene for oppfølging av saken. • Avtale videre kommunikasjon og møtebehov slik at foresatte opplever at de blir hørt og kan være delaktig i prosessen. <p>Foreldre skal informeres og involveres. Foreldres kjennskap og kunnskap om egne barn, og ikke minst erfaringer fra hjemmet, er avgjørende for å forstå den totale situasjonen barnet befinner seg i</p>	<p>Kontaktlærer/ledelsen</p>
<p>Fortløpende</p>	<p>Drøfte videre oppfølging</p> <p>Vurdere behovet for å sette i gang tiltak med en gang eller om det skal kartlegges mer grundig for å iverksette riktige tiltak.</p>	<p>Kontaktlærer/ledelsen</p>
	<p>Kartlegging</p> <p>Kartlegging kan foregå på mange måter: Observasjon – systematisk Undersøkelser – anonyme spørreundersøkelser Logg</p>	<p>Alle ansatte</p>
	<p>Vurderingsfasen</p> <p>Helhetsvurdering der skolens kjennskap til eleven, familiens situasjon, og samtale med foreldre inngår.</p> <p>I hensynet til barnets beste må det tas hensyn til eleven som blir utsatt for mobbing, men også de andre elevene som er involvert.</p> <p>Vise – dokumentere og begrunne hva som er vektlagt</p> <p><i>Om det er motstrid mellom omsyna, må skolen avgjøre kva for omsyn dei skal tillegge mest vekt. Det viktigaste er at skolen</i></p>	

	<i>fastset tiltak som sørger for at mobbinga eller andre krenkingar stoppar, og at skolen tar vare på både den eller dei som har vorte mobba eller krenka, og dei elevane som krenkar eller mobbar.</i>	
	Saken må vurderes nøye.	
	Tiltaksfasen	
	<p>Utarbeide aktivitetsplan, på skole-, klasse-, eller individnivå. Se eget vedlegg.</p> <p>Tiltakene må vurderes ut ifra flere områder. Områder å vurdere: voksenrollen, ledelse, og systematisk arbeid for arbeidet med gode gruppedynamikker.</p> <p>Dialog i klassen eller med de involverte (hvis man vurderer at det kan være fellesskapsbyggende og forebyggende)</p> <p>Dialog</p> <p>Gyldig Vi – fellskapende prosesser og fellskapende didaktikk</p>	<p>Ledelsen / kontaktlærer og involverte elever med foresatte</p>
Ved behov	Møte mellom de involverte elevene. Avklares med foresatte i forkant.	ledelsen / kontaktlærer
Ved behov	Møte mellom involverte foresatte.	ledelsen / kontaktlærer
Fortløpende	Samarbeid med eksterne (helsepersonell, PPT, politi etc.) vurderes fortløpende.	Ledelsen
Fortløpende og innen fem dager	Alle henvendelser dokumenteres og skal føre til en aktivitetsplan etter gjeldende mal. Foresatte kan klage på aktivitetsplanen eller feil saksbehandling. Klagen sendes til fylkesmannen. Aktivitetsplan og logg	Rektor

Saksbehandling hos statsforvalter

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan elevene/foresatte melde saken til statsforvalteren. Saken skal først være tatt opp med rektor, og det skal ha gått minst én uke før saken meldes til statsforvalteren.

Statsforvalteren utreder og tar stilling til om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt. Statsforvalteren vil da kreve dokumentasjon, undersøke saken og eventuelt fatte et vedtak med pålegg til skolen. Fylkesmannen fatter enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Privatpersoner kan klage på vedtaket til Utdanningsdirektoratet.

Hvordan sikre god informasjon til elever og foresatte?

- Informasjon om rettigheter og saksgang skal være lett tilgjengelig på skolens hjemmeside.
- Ved oppstart av nytt skoleår skal rettigheter og saksgang gjennomgås på alle foreldremøter og på møter i klassene
- Når lærere eller ledelsen får henvendelser fra elever og/ eller foreldre angående mobbing eller krenkende atferd, skal de muntlig informere om elevens rettigheter og videre saksgang.